

2013. /2014.

**Agencija za znanost i visoko
obrazovanje**

Odjel za istraživanje i razvoj

**[Sinteza reakreditacije provedene u
akademske godini 2013./2014.]**

0. Uvod

Reakreditacija visokih učilišta i njihovih programa koja je provedena u akademskoj godini 2013./2014., četvrtoj, prethodnoj, godini prvog ciklusa, provodila se na visokim učilištima koji izvode studijske programe u području društvenih i humanističkih znanosti.

Visoka učilišta obuhvaćena ovogodišnjim postupkom reakreditacije pokazuju znatnu međusobnu raznolikost po tipu i veličini institucije kao i vrsti i sadržaju programa.

1. Metodologija

1.1. Plan reakreditacije

Reakreditacija institucija u društvenom i humanističkom području obuhvaćala je 14 fakulteta, 24 sveučilišna odjela, 4 veleučilišta i 2 visoke škole koje izvode sveučilišne i stručne studijske programe, sukladno Planu reakreditacije u ak. godini 2013./2014¹.

1. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
2. Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu
3. Filozofski fakultet Družbe Isusove, Sveučilište u Zagrebu
4. Filozofski fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
5. Filozofski fakultet, Sveučilište u Rijeci
6. Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu
7. Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
8. Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu
9. Katolički-bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu
10. Katoličko-bogoslovni fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
11. Katoličko-bogoslovni fakultet, Sveučilište u Splitu
12. Kineziološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu
13. Kineziološki fakultet, Sveučilište u Splitu
14. Odjel za komunikologiju, Dubrovnik
15. Odjel za kulturologiju, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
16. Odjel za humanističke znanosti, Odjel za studij na talijanskom jeziku, Odjel za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. Dobrile u Puli
17. Odjel za pedagogiju, Odjel za psihologiju, Odjel za sociologiju, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Odjel za nastavničke studije, Sveučilište u Zadru
18. Odjel za arheologiju, Odjel za filozofiju, Odjel za etnologiju i kulturnu antropologiju, Odjel za povijest, Odjel za povijest umjetnosti, Sveučilište u Zadru
19. Odjel za anglistiku, Odjel za francuske i iberomanske studije, Odjel za klasičnu filologiju, Odjel za kroatistiku i slavistiku, Odjel za germanistiku, Odjel za talijanistiku, Odjel za lingvistiku, Sveučilište u Zadru
20. Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
21. Učiteljski fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
22. Učiteljski fakultet, Sveučilište u Rijeci

¹ <https://www.azvo.hr/images/stories/vrednovanja/Plan%20reakreditacije%20VU%202013-2014.pdf>

23. Veleučilište u Karlovcu
24. Veleučilište u Požegi
25. Međimursko veleučilište u Čakovcu
26. Veleučilište u Rijeci
27. Visoka policijska škola
28. Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici

Ovogodišnji plan reakreditacije obuhvaća visoka učilišta koja izvode studijske programe i društvenom i humanističkom području. Iako kvantitativno ne obuhvaća najveći broj visokih učilišta, plan vrednovanja je obuhvatio izuzetno velik broj studijskih programa i studenata koji na njima studiraju.

Potrebno je naglasiti da su vrednovane institucije, posebice one koje izvode sveučilišne studijske programe, od velike važnosti za državu s obzirom da su one nadležne za izobrazbu nastavnika u cjelokupnoj obrazovnoj vertikali.

1.2.Recenzenti

S obzirom na posebnost svakog od navedenih visokih učilišta te programa i grupa koje ona izvode, sastavi povjerenstava su vrlo heterogeni. Njihov odabir temeljen je na pokrivenosti studijskih programa akademskom ekspertizom i brojem recenzenata. Iz tih razloga, u ovogodišnjoj reakreditaciji sudjelovao je do sada najveći broj recenzenata, različitih područja stručnosti iz širokoga raspona zemalja u kojima rade.

Analizom sastava povjerenstava, zamjećuje se povećanje udjela inozemnih recenzenata u stručnim povjerenstvima (87,5%) s obzirom na prošlu godinu (75%). Ovo povećanje može se dovesti u vezu sa vrednovanjem studijskih programa koja su snažnije internacionalizirana te s nužnošću vrednovanja velikog broja, ponekad malih filoloških grupa (s obzirom na broj studenata) u okvirima filozofskih fakulteta.

U skladu s dosadašnjom praksom u postupku vrednovanja, u svakom je stručnom povjerenstvu bio student iz Hrvatske, a u povjerenstvima koja su vrednovala institucije koje izvode stručne studije i predstavnik iz gospodarskog sektora.

U reakreditaciji 2013./2014. sudjelovali su sljedeći recenzenti (abecednim redom):

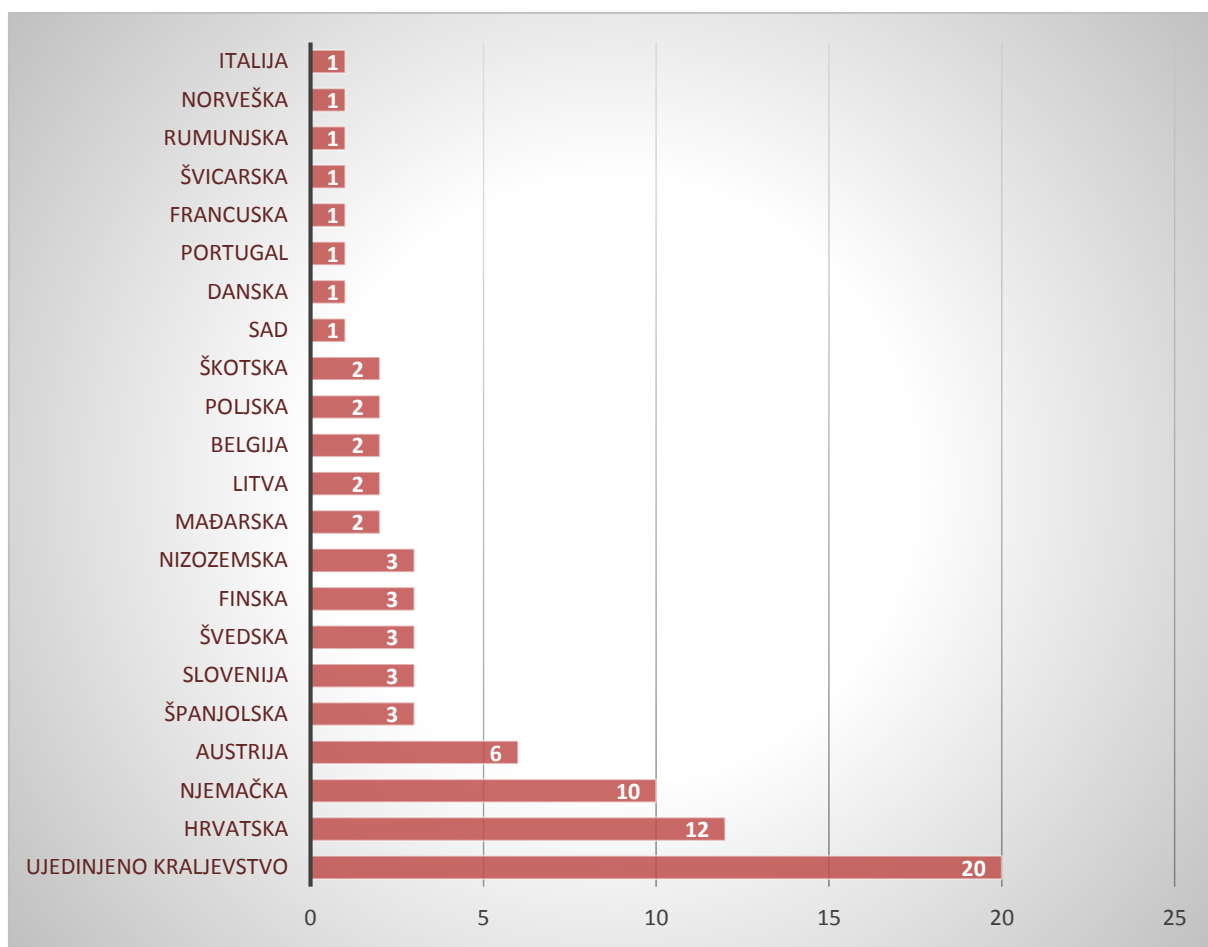
1. Prof. Carmen Alba Pastor, Universidad Complutense de Madrid, Španjolska
2. Prof. Assumpta Aneas Alvarez, Facultad de Pedagogía de la Universidad de Barcelona, Španjolska
3. Prof. Arnold Baca, Faculty of Sport Science, University of Vienna, Austrija
4. Prof. Martin Bauer, Karl-Franzens-Universität Graz, Institute of Education, Austrija
5. Prof. Tina Beattie, The Digby Stuart Research Centre for Religion, University of Roehampton, Ujedinjeno Kraljevstvo
6. Prof. Gabor Betegh, Central European University, Mađarska
7. Prof.dr.sc. Petar Bezinović, Institut za društvena istraživanja, Hrvatska
8. Prof. Eugenio Biagini, Cambridge University, Ujedinjeno Kraljevstvo
9. Prof. Katrin Boeckh, Ludwig-Maximilians Universität München, Njemačka
10. Prof. Guido Bonsaver, University of Oxford, Ujedinjeno Kraljevstvo
11. Prof. Ulf Brunnbauer, Universität Regensburg, Njemačka
12. Prof. dr.sc. Maja Bučar Pajek, Univerza v Ljubljani, Fakultet za šport, Slovenija
13. Prof.dr.sc. Mihael Budja, Univerza v Ljubljani, Slovenija
14. Prof. Nihad Bunar, Stockholm University, Švedska
15. Prof. Claire Cameron, Institute of Education University of London, Ujedinjeno Kraljevstvo
16. Prof. Francesco Capello, University of Kent, Ujedinjeno Kraljevstvo
17. Prof. Ann-Christin Cederborg, Department of Child and Youth studies, Stockholm University, Švedska
18. Prof. Stefano Colangelo, Università di Bologna, Italija
19. Prof. Gundrun Dahl, Stockholm University, Švedska
20. Prof. Kevin Deegan Krause, Department of Political Science, Wayne State University, Detroit, Sjedinjene Američke Države
21. Prof. Ger Duijzings, School of Slavonic and East-European Studies, UCL, Ujedinjeno Kraljevstvo
22. Prof. Romualdas Dulskis, Faculty of Catholic Theology, Vytautas Magnus University, Litva
23. Prof. Zlata Đurđević, Pravni Fakultet, Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska
24. Prof. Rudolf Egger, Karl-Franzens-Universität Graz, Austrija
25. Prof. Jan Fellerer, University of Oxford, Ujedinjeno Kraljevstvo
26. Prof. Eleanor Gordon, University of Leicester, Ujedinjeno Kraljevstvo
27. Prof. Harm Goris, School of Catholic Theology, Tilburg University, Nizozemska
28. Prof. Erika Harris, Department of Politics, University of Liverpool, Ujedinjeno Kraljevstvo
29. Prof. Kimmo Himberg, Police College of Finland, Finska
30. Prof. Bernhard Hommel, University of Leiden, Nizozemska
31. Prof. Kurt Vilads Jensen, University of Southern Denmark, Danska
32. Prof. Haldor Jochim, Aachen University of Applied Sciences, Njemačka
33. Prof.dr.sc. Marija-Maja Jokić, Institut za društvena istraživanja, Hrvatska
34. Prof. Lasse Kannas, Faculty of Sport and Health Sciences, University of Jyväskylä, Finska
35. Prof.dr.sc. Matej Klemenčič, Univerza v Ljubljani, Slovenija
36. Gordan Kožulj, MBA, Deloitte Savjetodavne Usluge, Hrvatska
37. Prof. Johanna Laakso, Universitat Wien, Austrija
38. Prof. Kate Lacey, School of Media, Film and Music, University of Sussex, Ujedinjeno Kraljevstvo
39. Prof. Peter Lautner, Pázmány Péter Catholic University, Mađarska
40. Prof. Karen Leeder, University of Oxford, Ujedinjeno Kraljevstvo
41. Prof. Carlinda Leite, Faculty of Psychology and Sciences of Education University of Porto, Portugal
42. Prof. Gerhard Leitner, Freie Universitat Berlin, Njemačka
43. Prof. Annette Leonhardt, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Ludwig-Maximilians, Universität München, Njemačka
44. Prof. Lucien Van Liere, Universiteit Utrecht, Nizozemska
45. Prof. Lasse Lipponen, University of Helsinki, Finska

46. Doc. dr. sc. Goran Livazović, Odsjek za pedagogiju, Filozofski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Hrvatska
47. Prof. Robert Logie, University of Edinburgh, Škotska
48. Prof. Roland Marti, Universität des Saarlandes, Njemačka
49. Prof. Annemarie Mayer, Faculty of Theology and Religious Studies, Catholic University of Leuven, Belgija
50. Prof. Monika Metykova, School of Media, Film and Music, University of Sussex, Ujedinjeno Kraljevstvo
51. Prof. Boris Mlačić, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu, Hrvatska
52. Prof. Michael Mullaney, St Patrick's College Manooth, Irska
53. Prof.dr.sc. Sunčica Oberman Peterka, Ekonomski fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatska
54. Prof. Alan O'Leary, University of Leeds, Ujedinjeno Kraljevstvo
55. Prof. Elżbieta Osewska, Uniwersytet Kardinala Stefana Wyszyńskiego, Poljska
56. Dr.sc. Ivan Pogarčić, prof.v.š., Veleučilište u Rijeci, Hrvatska
57. Prof. Heike Raddatz, Trier University of Applied Sciences, Njemačka
58. Izv.prof.dr.sc. Leo Rafolt, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska
59. Prof.dr.sc. Gordan Ravančić, Hrvatski institut za povijest, Hrvatska
60. Prof. Elisabeth Regnault, Faculté de Psychologie et des Sciences de l'éducation, Université de Strassbourg, Francuska
61. Prof. Ljiljana Reinkowski, Universität Basel, Švicarska
62. Prof. Edeltraud Röbe, Ludwigsburg University of Education, Njemačka
63. Prof. Regina Römhild, Institut für Europäische Ethnologie, Humboldt Universität, Njemačka
64. Prof. Javier Rosales, Facultad de Educación, Universidad de Salamanca, Španjolska
65. Prof. Ninetta Santoro, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Strathclyde, Škotska
66. Prof. Helga Schwalm, Humboldt Universität, Njemačka
67. Prof. John Charles Smith, Faculty of Linguistics, Philology and Phonetics, University of Oxford, Ujedinjeno Kraljevstvo
68. Prof. Peter Stachel, Austrian Academy of Sciences, Austrija
69. Prof. Reinhold Stipsits, Institut für Bildungswissenschaft, Universität Wien, Austrija
70. Prof. Silvia Sumedrea, Transilvania University of Brasov, Rumunjska
71. Prof. Benas Ulevičius, Department of Religious Studies, Faculty of Catholic Theology, Vytautas Magnus University, Litva
72. Prof. Christian de Valkeneer, Catholic University of Leuven, Belgija
73. Prof. Claudio Vignali, University of Central Lancashire, Ujedinjeno Kraljevstvo
74. Dr.sc. Dražen Vrhovski, prof.v.š., veleučilište VERN, Hrvatska
75. Prof. Robert Wallace Vaagan, Faculty of Social Sciences, Department of Journalism and Media Studies, Norveška
76. Prof. Linda Watson, School of Education, University of Birmingham, Ujedinjeno Kraljevstvo
77. Prof. James Wickham, Trinity College Dublin, Irska
78. Prof. Maria Wyke, University College London, Ujedinjeno Kraljevstvo
79. Dr. Natalia Wyszogrodzka, Uniwersytet Gdanski, Poljska
80. Prof.dr.sc. Tito Žimbek, Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska

STUDENTI:

1. Jure Benić, Kineziološki fakultet, sveučilište u Splitu
2. Katja Bilić, Filozofski fakultet, Sveučilište u Rijeci

3. Ivona Bulić, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
4. Ivan Buljan, Sveučilište u Zadru
5. Cecilija Gečević, Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu
6. Petra Glavor Petrović, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
7. Hana Grubišić, Učiteljski fakultet, Sveučilište u Rijeci
8. Anna Kocsis, Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu
9. Maja Kos, Visoka poslovna škola „Baltazar Adam Krčelić“, Zaprešić
10. Karlo Kovačić, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu
11. Iva Lulić, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
12. Vesna Nujić, Filozofski odjel Sveučilišta u Zadru
13. Branka Obradović, Pravni fakultet, Sveučilište u Zagrebu
14. Tomislav Paripović, Kineziološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu
15. Dino Pašalić, Katoličko-bogoslovni fakultet u Đakovu, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
16. Mateja Pernar, Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
17. Aleksandra Pikić, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
18. Ivana Roguljić, Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu
19. Barbara Vuković, Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu
20. Andrea Vulić, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti, Sveučilište u Zadru
21. Natalija Zovkić, Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
22. Ivana Mihaela Žimbrek, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Pregled recenzenata prema državi u kojoj rade (slika 1)

1.3. Podjela visokih učilišta prema grupama za analizu

S obzirom na heterogenost institucija i programa vrednovanih u ovogodišnjem ciklusu, radi preglednije analize institucije su, na temelju znanstvenih područja te tipa institucije, podijeljene u sljedeće grupe:

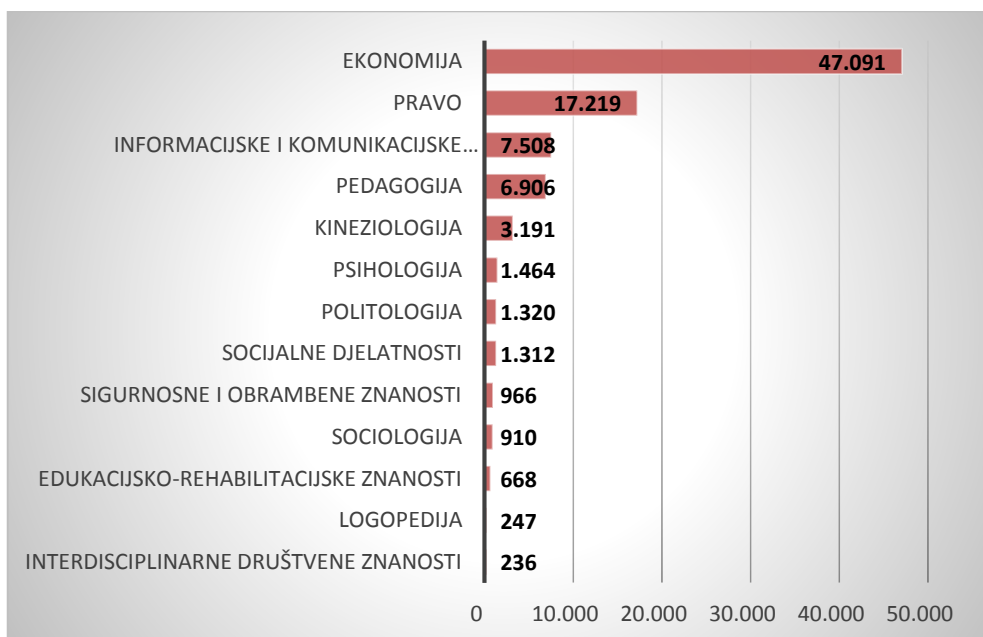
1. Visoka učilišta koja izvode programe samo u društvenim znanostima: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu; Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet u Splitu, Odjel za komunikologiju u Dubrovniku, Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet u Osijeku, Učiteljski fakultet u Rijeci, i Odjel za komunikologiju u Osijeku u interdisciplinarnom području
2. Visoka učilišta koja izvode programe samo u humanističkim znanostima: Filozofski fakultet Družbe Isusove, Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Katoličko-bogoslovni fakultet u Splitu, Katoličko-bogoslovni fakultet u Đakovu
3. Visoka učilišta koja izvode programe u društvenim i humanističkim znanostima: Filozofski fakulteti (u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Rijeci, odjeli integriranih sveučilišta u Zadru i Puli te Hrvatski studiji kao sveučilišni centar Sveučilišta u Zagrebu
4. Veleučilišta i visoke škole: Veleučilište u Karlovcu, Veleučilište u Požegi, Međimursko veleučilište u Čakovcu, Veleučilište u Rijeci, Visoka policijska škola i Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici

2. Pregled područja

2.1. Opći podatci o društvenom i humanističkom znanstvenom području

U društvenom i humanističkom znanstvenom području, u akademskoj godini 2012./2013. studiralo je 55% ukupnog broja studenata. U društvenim znanostima studira 47% studenata, a u humanističkima 8% studenata.

Uzimajući u obzir činjenicu da najviše studenata u hrvatskom sustavu visokog obrazovanja studira u društvenom području znanosti, potrebno je naglasiti da izuzimajući područja ekonomije i pravnih znanosti¹ (u kojima studira više od trećina – 34% ukupnog broja studenata u Hrvatskoj), udio studenata koji studiraju u društvenom području radikalno pada na 22% ukupnog broja studenata (odnosno 48% studenata koji studiraju unutar društvenog područja²).

Broj studenata po poljima u području društvenih znanosti (slika 2)

¹ Visoka učilišta koja izvode studijske programe u znanstvenim poljima prava i ekonomije nisu bila obuhvaćena vrednovanjem ove akademske godine. Polje ekonomije obuhvaćeno je vrednovanjem u ak. godini 2010./2011. https://www.azvo.hr/images/stories/vrednovanja/Sinteza_2010_2011.pdf, a pravo će biti predmetom vrednovanja u ak. godini 2014./2015.

² <https://www.azvo.hr/hr/statistike/broj-studenata-po-raznim-kriterijima>

Gledajući iz perspektive broja institucija koja izvode programe u društvenom području, njihov broj prelazi polovinu ukupnog broja institucija u sustavu visokog obrazovanja (64 od ukupno 129 institucija u sustavu). Indikativno je da od broja institucija koje izvode programe u društvenom području, kao i u slučaju udjela studenata, gotovo 90% institucija izvodi programe u polju ekonomije i prava. Ostatak institucija izvodi programe u svim ostalim znanstvenim poljima unutar društvenog znanstvenog područja (edukacijsko-rehabilitacijske znanosti, informacijske i komunikacijske znanosti, interdisciplinarne, kineziologija, logopedija, pedagogija, politologija, psihologija, sigurnosne i obrambene znanosti, socijalne djelatnosti i sociologija)¹.

Institucija koje izvode programe iz humanističkog područja ukupno je 22 pri čemu treba uzeti u obzir da neke institucije izvode programe u oba područja. Od znanstvenih polja koje se izvode na institucijama koje izvode humanističke programe najzastupljenija je povijest, dok najmanje institucija izvode programe iz arheologije, etnologije i antropologije. Zanimljivo je i da visokoškolske institucije koje izvode programe u polju filologije (njih 11) izvode najveći broj studijskih programa, a koje, recipročno, studira mali broj studenata².

Može se stoga zaključiti da su ova dva područja izuzetno specifična i raznolika jer unutar sebe sadržavaju veliki raspon različitih programa te veličina studijskih grupa – od filologija na kojima na godišnjoj razini studira mali broj studenata do studijskih programa prava i ekonomije na kojima studira trećina studenata u Republici Hrvatskoj čime su ujedno i brojem studenata najveći studijski programi na državnoj razini.

3. Visoka učilišta koja izvode programe samo u društvenim znanostima (osim prava i ekonomije)

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu

Kineziološki fakultet u Splitu

¹ <https://www.azvo.hr/hr/statistike/broj-studenata-po-raznim-kriterijima>

² <https://www.azvo.hr/hr/statistike/broj-studenata-po-raznim-kriterijima>

Kineziološki fakultet u Zagrebu

Odjel za komunikologiju u Dubrovniku

Odjel za kulturologiju u Osijeku (interdisciplinarno područje)

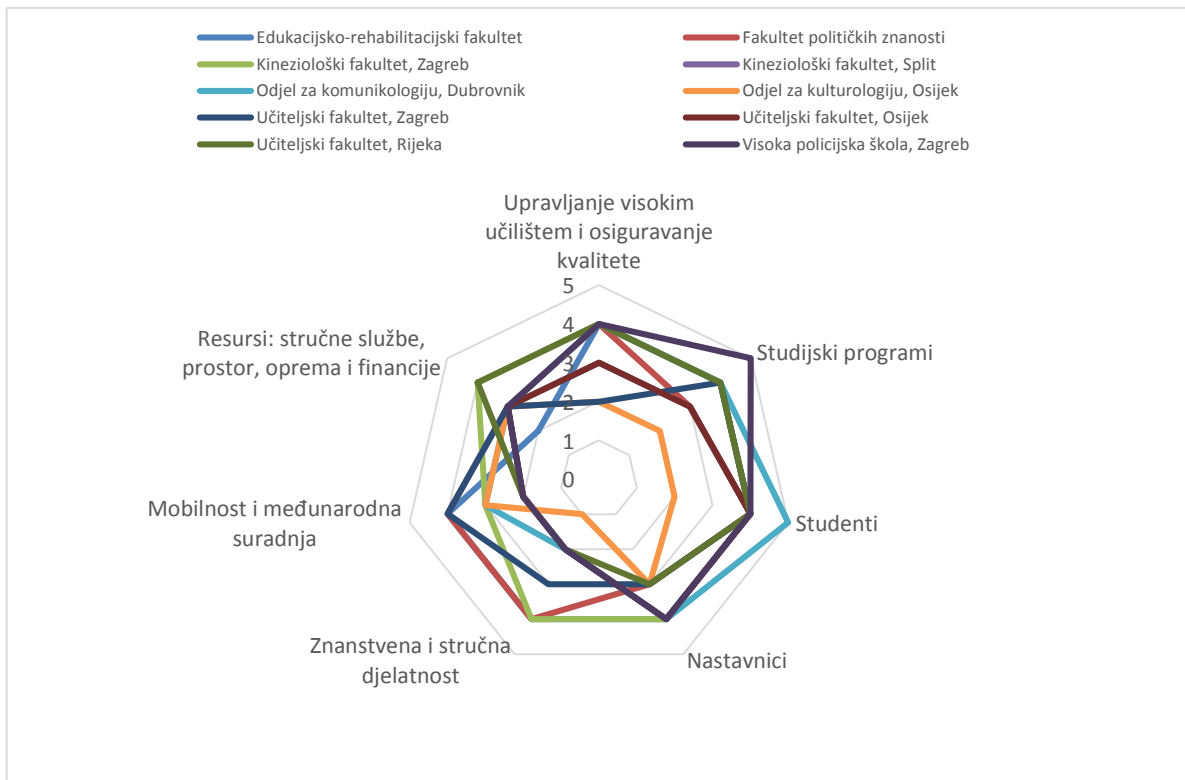
Učiteljski fakultet u Osijeku

Učiteljski fakultet u Rijeci

Učiteljski fakultet u Zagrebu

U ovoj grupaciji visokih učilišta koje izvode programe u društvenom području studira ukupno 10 590 studenata, što iznosi tek 5% ukupne studentske populacije, no izuzetno je bitna za cijelu vertikalnu obrazovanja budući da obrazuje nastavnike razredne nastave, predškolskog odgoja, rehabilitacije, logopedije, socijalne pedagogije te tjelesne i zdravstvene kulture.

Prema ocjenama stručnih povjerenstava, najbolje su ocijenjeni oni kriteriji koji se odnose na uvjete studiranja i studentskog zadovoljstva, a kriteriji koji obuhvaćaju mobilnost i nastavnike podjednako su uravnoteženo ocijenjeni ocjenama od djelomično do uglavnom provedeno. Diversifikacija među institucijama je jasno vidljiva u ocjenama koje se odnose na znanstvenu i stručnu djelatnost koja je kod Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, Kineziološkog fakulteta, Sveučilište u Zagrebu i Fakulteta političkih znanosti ocijenjena kao uglavnom provedena. Ocjene stručnih povjerenstava reflektiraju potrebu dodatnih napora u području znanstvene i stručne djelatnosti kod Odjela za komunikologiju u Dubrovniku i Kineziološkog fakulteta u Splitu.

Ocjene stručnih povjerenstava po pojedinim kriterijima - visoka učilišta koja izvide programe samo u društvenim znanostima (slika 3)

Preporuke stručnih povjerenstava u okviru posjeta ovim visokim učilištima koje se odnose na sustav poučavanja ističu nužnost kolegijalnih promatranja nastave u svrhu dijeljenja najboljih praksi poučavanja, samovrednovanje nastave u sklopu procesa godišnje evaluacije rada koji bi pratio program razvoja zaposlenika, kolegijalno pregledavanje studentskih evaluacija kako bi se usporedile povratne informacije za različite kolegije i programe te mentorski sustav za nastavnike na početku karijere. Postupci procjene znanja i davanja povratnih informacija se ne koriste redovito ili ih različiti nastavnici koriste u različitoj mjeri. Na svim visokim učilištima zamijećeno je kako je potrebno osnažiti *alumni* mrežu u svrhu dobivanja povratnih informacija o kvaliteti programa te potrebnim kompetencijama koje se od diplomiranih studenata na tržištu rada očekuju.

Isto tako, stručna povjerenstva u preporukama za znanstvenu djelatnost vrednovanih visokih učilišta navode potrebu za dodatnim naporima oko vidljivosti znanstvenih dostignuća ovih visokih učilišta kroz publiciranje na engleskom jeziku te u stranim časopisima s visokim čimbenikom odjeka.

3.1. Učiteljski fakulteti i učiteljski studiji

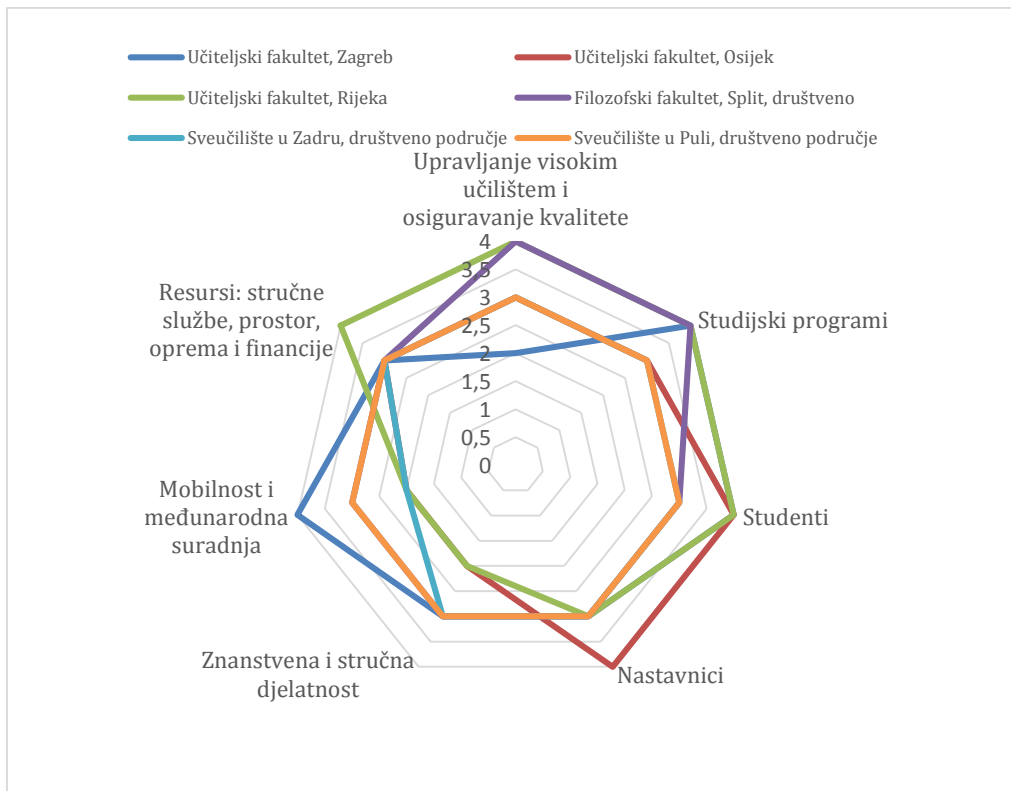
U Republici Hrvatskoj, izobrazba učitelja odvija se u okviru šest visokih učilišta – Učiteljski fakultet u Zagrebu i dislocirani studij u Petrinji, Učiteljski fakultet u Osijeku i dislocirani studij u Slavonskom Brodu, Učiteljski fakultet u Rijeci, Odjelu za obrazovanje učitelja i odgojitelja u Puli, Odjelu za izobrazbu učitelja i odgajatelja u Zadru te Filozofskom fakultetu u Splitu.

To ukupno čini 16 studijskih programa – 9 programa predškolskog odgoja te 7 integriranih učiteljskih studijskih programa. Na ovim programima ukupno studira nešto više od 4843 studenata što je oko 2% studentske populacije.

Na tri učiteljska fakulteta, se izvode integrirani sveučilišni učiteljski studiji te programi za predškolski odgoj koji su postali sveučilišni te se odvijaju kao integrirani petogodišnji studiji. Istovremeno se integrirani učiteljski studij i sveučilišni studij predškolskog odgoja izvode i na Filozofskom fakultetu u Splitu.

Specifičnost učiteljskih studija na integriranim sveučilištima – Sveučilištu u Puli i Sveučilištu u Zadru su stručni programi predškolskog odgoja, dok su učiteljski studiji integrirani kao sveučilišni.

	Učiteljski fakultet, Zagreb	Učiteljski fakultet, Osijek	Učiteljski fakultet, Rijeka	Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja, Sveučilište u Zadru	Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Sveučilište u Puli	Filozofski fakultet, sveučilište u Splitu
Broj studenata	2211	831	443	445	203	82
Broj programa	5	3	3	2	2	2

Ocjene stručnih povjerenstava po pojedinim kriterijima – učiteljski fakulteti i učiteljski studiji (slika 4)

Kod studija koji obrazuju nastavnike i djelatnike u predškolskom odgoju stručna povjerenstva najnepovoljnije su ocijenila znanstveni i stručni rad, a najbolje studijske programe, resurse i potporu koju visoka učilišta daju studentima.

Na većini ovih institucija povjerenstva pohvaljuju entuzijazam i potporu studentima koju pružaju, no dodatno postoji potreba razvijanja planova vrednovanja s pokazateljima uspješnosti za vrednovanje ishoda učenja te ostvarivanje ciljeva u okviru plana znanstvenog rada. Na ovim fakultetima uočavaju su veliki broj izvanrednih studenata te nedostatna usmjerenost na znanstveno-istraživački rad budući da znanstvenici zaposleni na ovim ustanovama, sukladno mišljenju članova stručnih povjerenstava, trebaju proizvesti veći broj publikacija u međunarodnim časopisima većeg odjeka, te poraditi na povećanju broja međunarodnih i nacionalnih projekata.

Kako je potrebno više napora uložiti za bolju vidljivost znanstvenog rada svjedoči i činjenica da iako veliki broj institucija izvodi relativno veliki broj programa za izobrazbu učitelja i nastavnika, u ovom se području ne izvode doktorski studiji. Iznimka je program kojeg izvodi Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u suradnji s Filozofskim fakultetom

u Osijeku. Mogući razlozi tome su tradicionalni s obzirom na to da su se ovi studiji razvili iz stručnih pa te su njihovi nastavnički kapaciteti često nedostatni, te iz razloga što je akademski profil nastavnika izuzetno heterogen (prirodne znanosti, humanistika, umjetnost – glazbena i likovna).

4. Visoka učilišta koja izvode programe samo u humanističkim znanostima:

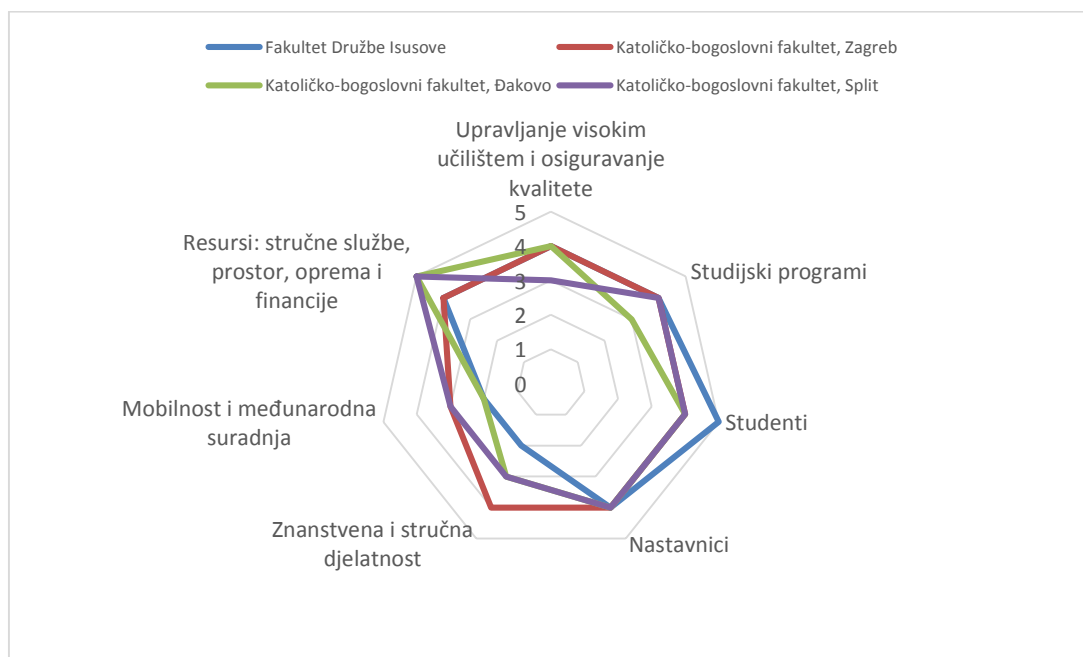
Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu

Katoličko-bogoslovni fakultet u Zagrebu

Katoličko-bogoslovni fakultet u Splitu

Katoličko-bogoslovni fakultet u Đakovu

Specifičnost ove grupacije je, osim religijske orijentacije i, mali broj studenata (1756), ali relativno velik broj studijskih programa (16), od čega su 4 doktorska programa.

Ocjene stručnih povjerenstava po pojedinim kriterijima – visoka učilišta koja izvode programe samo u humanističkom području (slika 5)

U ovom području najniže su ocijenjene mobilnost i međunarodna suradnja te znanstvena i stručna djelatnost, a najpovoljnije studijski programi te iskustvo studiranja.

Iz izvješća stručnih povjerenstava koja su vrednovala ova visoka učilišta proizlazi da je omjer nastavnika i studenata na studijskim programima koje ona izvode izrazito povoljan stoga se većina eventualnih problema rješava individualiziranim pristupom, te iz tog razloga svi mehanizmi za osiguravanje kvalitete nisu nužno institucionalizirani.

Prema izvješćima stručnih povjerenstava, znanstveni radovi na ovim visokim učilištima uglavnom su vezani uz hrvatski teološko-pastoralno-crkveno-kulturni kontekst, što dovodi do toga da se značajan dio radova objavljuje u hrvatskim časopisima. Broj radova objavljenih na stranim jezicima je ograničen. Kvantitativno gledajući, povjerenstva navode da je broj publikacija dobar, ali nije razvidno do koje mjere te publikacije – knjige i stručni radovi – prolaze postupak recenzije. Istovremeno, nema mnogo dokaza o visokokvalitetnim publikacijama objavljenim na stranim jezicima te je svakako potrebno poraditi na međunarodnoj vidljivosti znanstvenih radova nastavnika ovih fakulteta.

5. Visoka učilišta koja izvode programe u društvenim i humanističkim znanostima

Filozofski fakultet u Zagrebu

Filozofski fakulteti u Splitu

Filozofski fakulteti u Rijeci

Filozofski fakultet u Osijeku

Hrvatski studiji u Zagrebu

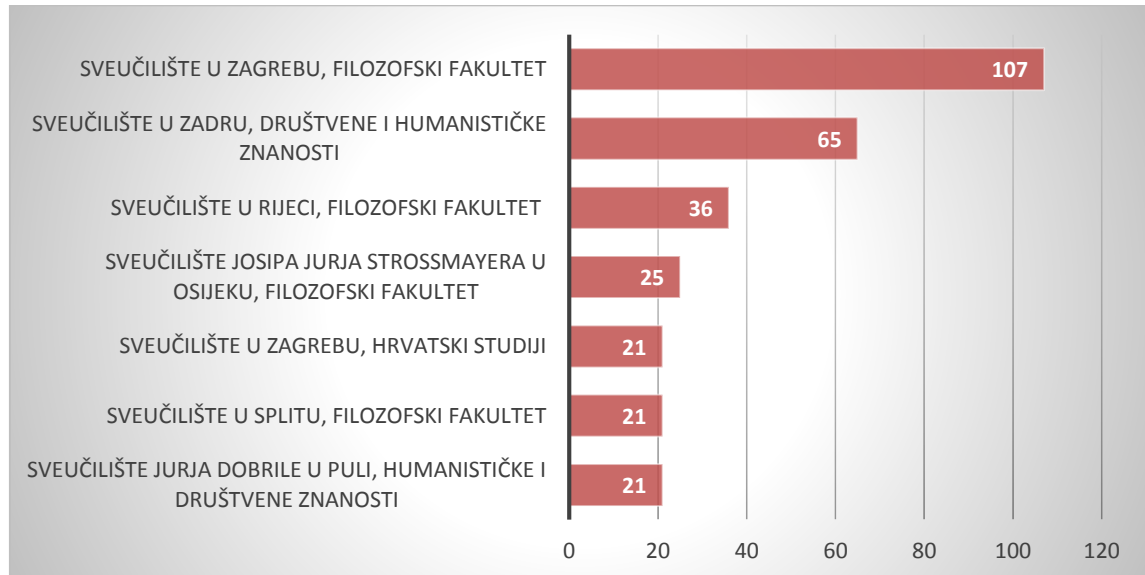
Sveučilište u Zadru

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Ova skupina visokih učilišta vrlo je specifična jer na njemu studira 13% ukupnog broja studenata (ukupno 24824) u RH, a prema broju studijskih programa ovo područje obuhvaća gotovo četvrtinu svih studijskih programa. Gledajući broj programa i broj studenata, najveći broj otpada na Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu koji ima dva puta više studenata i programa od Sveučilišta u Zadru te pet puta više studenata i programa od ostalih Filozofskih fakulteta.

Prema veličini studijskih grupa, interesi studenata razlikuju se ovisno o visokom učilištu. Najveća studijska grupa na Filozofskom fakultetu, Sveučilište u Zagrebu, Rijeci i Osijeku je

hrvatski jezik i književnost; na Sveučilištu u Zadru, u Puli i Splitu učiteljski studiji, a na Hrvatskim studijima psihologija.

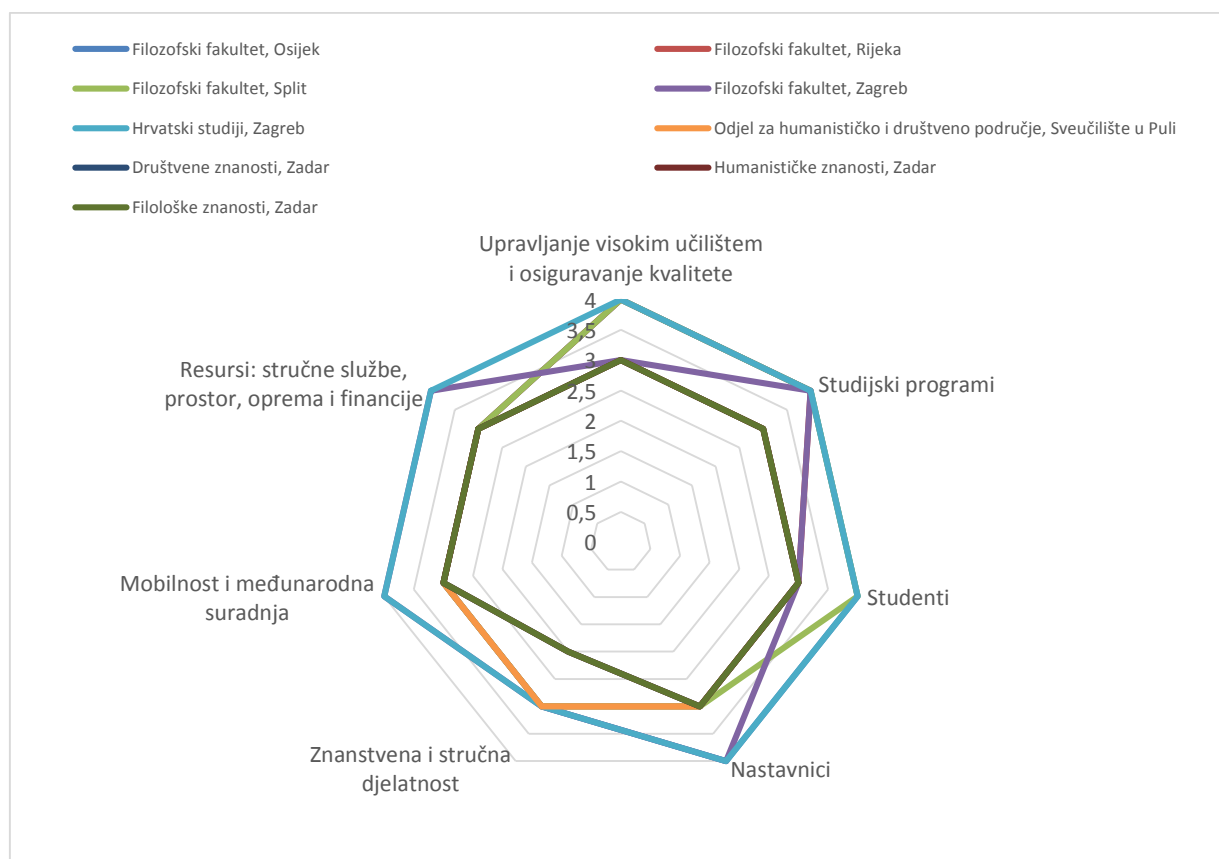

Broj studijskih programa na vrednovanim visokim učilištima¹ (slika 6)

Stručna povjerenstva su zbog specifičnosti i velikog broja studijskih programa prilikom posjeta filozofskim fakultetima bila podijeljena u tri grupe koje su pokrivale društvene znanosti, humanističke filološke znanosti i humanističke nefilološke znanosti. Sva visoka učilišta u konačnici su obuhvaćena po jednim izvješćem, dok je Sveučilište u Zadru, zbog svoje organizacijske strukture obuhvaćen trima izvješćima.

Zanimljivo je da su sva visoka učilišta u ovoj grupaciji vrlo homogeno ocijenjeni ocjenama od djelomično do uglavnom provedeno te se veliki broj ocjena, kako je vidljivo u prikazu (slika 7) međusobno preklapa. Niti jedno visoko učilište nije ocijenjeno najvišom ili najnižom ocjenom za neki od pojedinačnih kriterija.

¹ <http://mozvag.srce.hr/preglednik/pregled/hr/pocetna/index.html>

Ocjene stručnih povjerenstava po pojedinim kriterijima – visoka učilišta koja izvode programe u humanističkom i društvenom području (slika 7)

S obzirom na visoku razinu zadovoljstva studiranjem te povoljnih ocjena studijskih programa, najviše preporuka stručnih povjerenstava odnosi se na kvantitetu i kvalitetu znanstvene produkcije nastavnika primarno zbog visokog nastavnog opterećenja znanstveno-nastavnog osoblja, što otežava međunarodno relevantan znanstveno-istraživački rad. Nadalje, potrebni su dodatni napor u uspostavljanju procedure praćenja i stimuliranja znanstveno-istraživačkog rada te postizanju međunarodnih standarada istraživanja.

Povjerenstava su, nadalje, zapazila kako bi znanstveni rad valjalo temeljiti na projektima cijelih fakulteta ili pojedinih odsjeka u sklopu kojih bi veći broj znanstvenika radio na temama od zajedničkog interesa. Njihova međusobna suradnja, kao i suradnja s inozemnim grupama znanstvenika, povećale bi izgleda dobivanja sredstava za znanstveni rad, primjerice od Europske unije. Povjerenstva, nadalje, smatraju da treba ohrabrivati znanstvenike i studente doktorskih studija da

objavljaju na stranim jezicima. Takvi bi napori mogli proširiti suradnju s poznatim znanstvenicima izvan granica zemlje, što je ovim učilištima potrebno. Ovaj bi pristup mogao dovesti i do bolje međunarodne priznatosti ovih fakulteta.

Preporuke stručnih povjerenstava za nastavnu komponentu za većinu fakulteta ove grupacije se odnose na potrebu uvođenja nekog oblika neovisne procjene standarda i postupaka ocjenjivanja te njihove usklađenosti s prethodno definiranim ishodima učenja. Uz to bi bilo potrebno pristupiti i rješavanju problema niske prolaznosti na nekim kolegijima, primjerice uvođenjem strožih upisnih kriterija ili prilagodbom postupaka ocjenjivanja kako bi oni točnije odražavali ishode učenja.

Naposljetku je potrebno napomenuti da je ovo prva evaluacija filozofskih fakulteta u okviru vanjskog vrednovanja kvalitete, a budući da je ujedno vrednovan najveći i najheterogeniji broj studijskih programa, za ilustraciju moguće usporedbe ovih visokih učilišta izrađena je tablica s kvantitativnim podacima.

Visoko učilište	Filozofski fakultet u Zagrebu	Sveučilište u Zadru	Filozofski fakultet u Osijeku	Filozofski fakultet u Rijeci	Filozofski fakultet u Splitu	Hrvatski studiji u Zagrebu	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Broj studenata	6300 ⁷	4400 ⁸	1561 ⁹	1495 ¹⁰	1473 ¹¹	1471 ¹²	605 ¹³
Broj nastavnika ¹⁴	412	143	90	99	83	73	44
Broj znanstvenika ¹⁵	337	219	81	88	60	46	36
Ukupan broj programa	107	65	25	36	21	21	21
Broj doktorskih programa	16	5	3	5	1	3	0
Broj radova SCOPUS i WOS ¹⁶ / po znanstveniku godišnje	1001 / 0,49	233 / 0,33	155 / 0,34	214 / 0,43	133 / 0,32	167 / 0,46	63 / 0,27
Broj A1 i A2 ¹⁷ radova po znanstveniku godišnje	0,66	0,72	0,66	0,49	0,75	0,25	0,25
Najbolje ocjenjeni indikator(i)	2.9; 3.2; 4.5; 4.6; 5.10; 6.2; 6.6; 7.2; 7.6; 7.8	4.6	1.2; 1.3; 2.9; 3.2; 3.6; 4.6; 7.7	1.3; 2.10; 4.6	3.2	1.2; 1.6; 1.8; 2.3; 2.5; 2.6; 2.7; 2.8; 2.9; 2.10; 3.4; 4.6; 5.8; 6.1; 7.7; 7.8	(uglavnom provedeno ¹⁸) 1.4; 2.10; 3.2; 3.6; 4.1; 4.6; 7.1; 7.2; 7.8

Komparativni pregled podataka za visoka učilišta koja izvode studijske programe u društvenom i humanističkom području (slika 8)

⁷ Samoanaliza Filozofskog fakulteta u Zagrebu

⁸ Samoanaliza Sveučilišta u Zadru

⁹ Prema podacima MZOSa

¹⁰ Prema podacima MZOSa

¹¹ Prema podacima MZOSa

¹² Prema podacima u bazi MOZVAG

¹³ Prema podacima MZOSa

¹⁴ U punom radnom odnosu

¹⁵ Na cijelom visokom učilištu

¹⁶ Navedenih u samoanalizi

¹⁷ Koji nisu u WOSu i Scopus-u

¹⁸ Niti jedan kriterij nije ocijenjen „potpuno provedeno“

6. Veleučilišta i visoke škole

Veleučilište u Karlovcu,

Veleučilište u Požegi,

Međimursko veleučilište u Čakovcu,

Veleučilište u Rijeci,

Visoka policijska škola

Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici

U okviru stručnih studija na ovim visokim učilištima studira 5% ukupnog broja hrvatskih studenata. Od 37 programa koji se na njima izvode, manje od trećine su specijalistički diplomski stručni studiji (11), a pripadaju različitim znanstvenim područjima (društveno, biotehničko i tehničko). Iznimke od institucija ovog područja je Veleučilište u Karlovcu i Visoka policijska škola koje su upisane u upisnik znanstvenih organizacija te su stoga vrednovane sukladno kriterijima za vrednovanje visokih učilišta u okviru sveučilišta.

Od ove grupacije visokih učilišta, Veleučilište u Rijeci je najveće po broju studenata i programa, dok je Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici brojem studenata i programa najmanja.

Sukladno profilu ovih institucija koje izvode stručne programe i time bolje povezane s tržištem rada, iz tablice je vidljivo da imaju veći udio samostalnog financiranja za razliku od fakulteta. Sva su veleučilišta i visoke škole koje su reakreditirane ove akademske godine povoljno ocijenjena, međutim uočen je problem nepovoljnog omjera studenata i nastavnika na javnim veleučilištima.

Visoko učilište	Veleučilište u Rijeci	Veleučilište u Karlovcu	Veleučilište u Požezi	Međimursko veleučilište u Čakovcu	Visoka policijska škola	Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici
Broj studenata ¹⁹	3061	2117	1530	900	873	437
Broj nastavnika ²⁰	50	51	27	16	27	12
Ukupan broj programa	14	10	5	4	2	2
Broj specijalističkih diplomskih stručnih programa	5	3	1	1	1	0
Udio vlastitog financiranja	42%	43%	39%	30%	100% (MUP)	20%
Najbolje ocjenjeni indikator(i)	1.2	(uglavnom provedeno) 1.2; 1.3; 1.7; 2.2; 2.3; 2.6; 2.7; 3.2; 3.7; 4.2; 6.1	1.2; 2.1; 2.4; 2.5; 2.6; 2.7; 2.8; 2.10; 3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.5; 3.6; 3.7; 3.8; 4.4; 4.6; 5.2; 5.3; 5.4; 6.2; 6.7	1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.6; 2.8; 2.9; 3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.6; 3.7; 3.8; 4.2 4.4; 4.5; 4.6; 5.1; 5.2; 5.4; 6.1; 6.2; 6.4 6.6; 7.2; 7.3; 7.7; 7.8	1.7; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5; 2.6; 3.2; 4.3; 4.6; 7.2	1.1; 1.2; 1.3; 1.5; 1.7; 2.1; 2.6; 2.8; 2.9; 3.2; 3.3; 3.4; 3.6; 3.7; 3.8; 4.6; 5.1; 5.2; 5.4; 7.1; 7.2; 7.3; 7.4; 7.5; 7.6; 7.7; 7.8

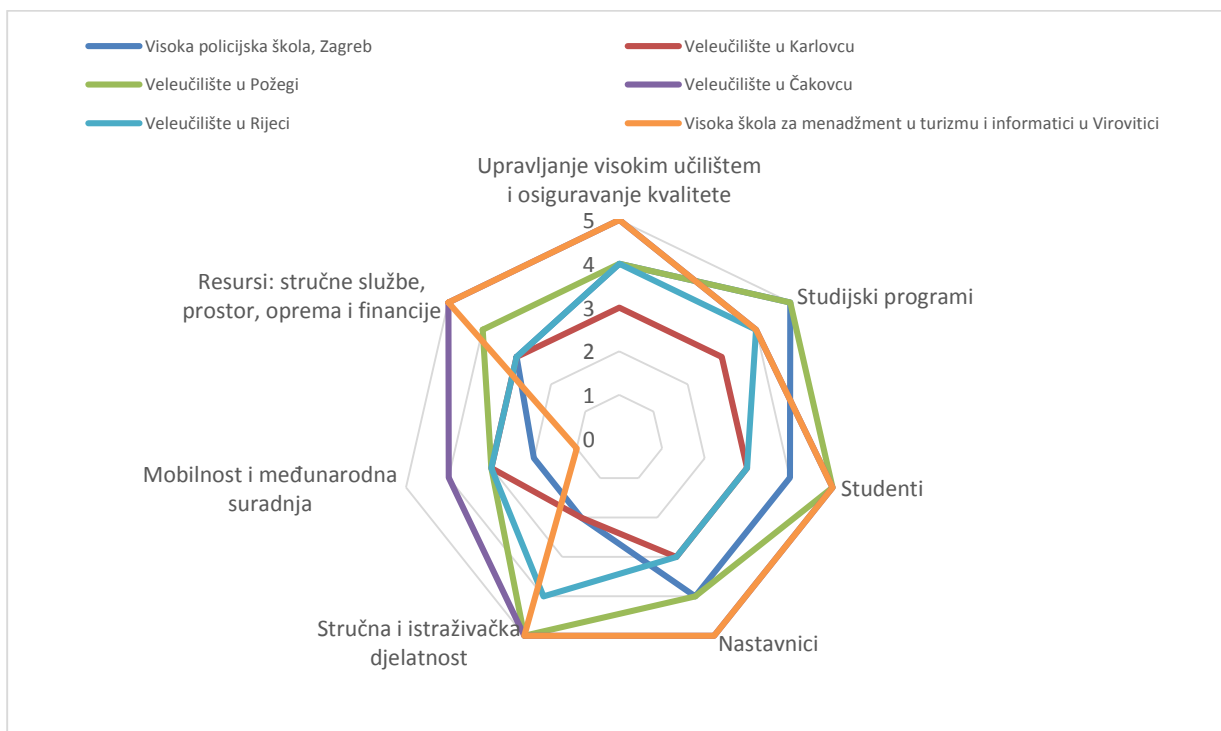
Komparativni pregled podataka za veleučilišta i visoke škole (slika 9)

Povjerenstva su se tijekom posjeta osvrnula na upisne kvote koje je potrebno usuglasiti s brojem nastavnika, potrebama tržišta rada te institucionalnim resursima. Pojedina visoka učilišta imaju vrlo uspješnu međunarodnu suradnju i mobilnost, dok je na nekima potrebno uložiti više napora njihov razvoj. Studijski programi, iskustvo studiranja te nastavnički kapaciteti su povoljno ocijenjeni, no preporuke obuhvaćaju potrebu boljeg definiranja i postizanja ishoda učenja, osobito kroz praktičnu nastavu. Najveća odstupanja u ocjenama između visokih učilišta su u kriterijima koji se odnose na mobilnost te stručnu i istraživačku djelatnost.

Visoka policijska škola i Veleučilište u Karlovcu budući da su upisani u upisniku znanstvenih organizacija vrednovani su prema kriterijima za visoka učilišta u sastavu sveučilišta, ujedno su kriteriju u kojima se razlikuje od kriterija za visoke škole i veleučilišta, ocijenjeni ocjenom u *početnoj fazi provedbe*.

¹⁹ Ukupno

²⁰ U punom radnom odnosu

Ocjene stručnih povjerenstava po pojedinim kriterijima – veleučilišta i visoke škole (slika 10)

Ishod postupka reakreditacije u akademskoj godini 2013./2014.

Potvrda o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja	Pismo očekivanja	Uskrata dopusnice
9 institucija (7 fakulteta i 2 visoke škole)	7 fakulteta, 23 sveučilišna odjela i 4 veleučilišta	1 sveučilišni odjel

Tablica ishoda reakreditacije 2013./2014. (slika 11)

7. Vrednovanje postupka reakreditacije u akademskoj godini 2013. / 2014.

Upitnici o postupku reakreditacije upućeni su vrednovanim visokim učilištima i članovima stručnih povjerenstava.

Prema anketi koju su popunjavali domaći članovi povjerenstva koji su sudjelovali u postupku reakreditacije stupanj zadovoljstva cjelokupnim postupkom reakreditacije je 5,00 , a najlošije je ocijenjena primjenjivost standarada i kriterija (3,94).

Prema anketi koju su popunjavali inozemni članovi povjerenstva koji su sudjelovali u postupku reakreditacije cjelokupan postupak ocijenjen je ocjenom 4,69.

Prema anketi koju su popunjavala visoka učilišta koja su bila uključena u postupak reakreditacije cjelokupni je postupak ocijenjen ocjenom 3,77, a najviše je ocijenjena stručnost i profil stručnog povjerenstva (4,33). Najlošije su ocijenjeni kriteriji za vrednovanje (3,12).

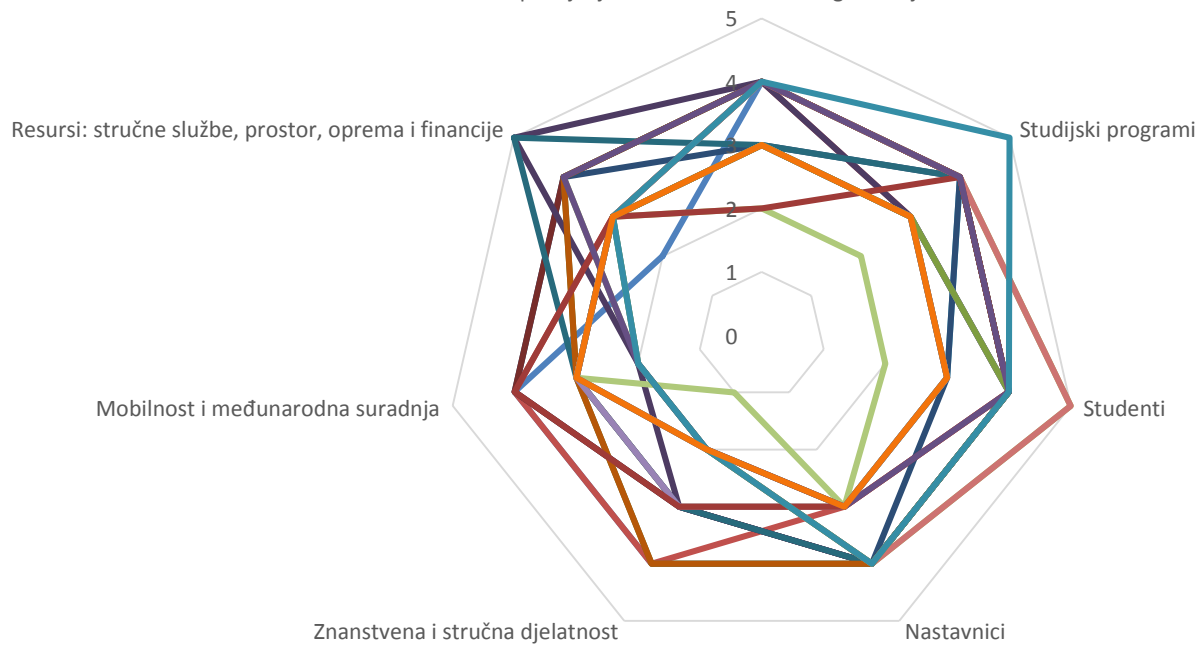
8. Ocjene vrednovanja u grafu

Sinteza sadrži opći pregled provedenog ciklusa reakreditacije - postupka koji je prvenstveno namijenjen vrednovanju pojedine institucije u svrhu procjene njezine kvalitete. Reakreditacija je model vanjskog vrednovanja koji vrednuje ispunjavanje minimalnih uvjeta (akademskoga praga) te ocjenu kvalitete. Međusobna ili transverzalna usporedba institucija takvim vrednovanjem nije primjenjiva budući da kriteriji i sam postupak ne udovoljavaju većini metodoloških zahtjeva modela komparacije ili akademskoga rangiranja.

Kumulativno, u samoj usporedbi ocjena stručnih povjerenstava koja su vrednovala društveno i humanističko područje vidljivo je da su prosječne ocjene kriterija vrlo raznolike. Najboljima su ocijenjeni studijski programi i studentski standard, dok su kriteriji koji obuhvaćaju nastavničke kapacitete, znanstvenu i stručnu djelatnost te mobilnost i međunarodnu suradnju kod svih vrednovanih visokih učilišta ocijenjeni ocjenom jednakom ili nižom od *uglavnom provedeno*.

- Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb
- Fakultet Družbe Isusove, Zagreb
- Filozofski fakultet, Rijeka
- Filozofski fakultet, Zagreb
- Katoličko-bogoslovni fakultet, Zagreb
- Katoličko-bogoslovni fakultet, Split
- Odjel za komunikologiju, Dubrovnik
- Odjel za humanističke znanosti, Odjel za studij na talijanskom jeziku, Odjel za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. Dobrile u Puli
- Humanističke znanosti, Zadar
- Učiteljski fakultet, Zagreb
- Učiteljski fakultet, Rijeka
- Veleučilište u Karlovcu
- Fakultet političkih znanosti, Zagreb
- Filozofski fakultet, Osijek
- Filozofski fakultet, Split
- Hrvatski studiji, Zagreb
- Katoličko-bogoslovni fakultet, Đakovo
- Kineziološki fakultet, Split
- Odjel za kulturologiju, Osijek
- Društvene znanosti, Zadar
- Filološke znanosti, Zadar
- Učiteljski fakultet, Osijek
- Visoka policijska škola, Zagreb

Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

Ocjene stručnih povjerenstava po pojedinim kriterijima za sva visoka učilišta obuhvaćena reakreditacijom u akademskoj godini 2013/2014 (slika 12)

